

TAJNIČKI IZVJEŠTAJ

Tajnički izvještaj SO HPD “Željezničar” za 2016. godinu

Općenito o Odsjeku

Članarinu je uplatilo 75 članova, a održano je 38 redovnih sastanaka Odsjeka. Na godišnjoj skupštini 11. veljače izglasano je povjerenje Izvršnom odboru u sastavu: Kristijan Hmura – pročelnik, Matea Talaja – tajnik, Zoran Bolonić – ekonom, Mea Bombardelli – arhivar, Danijel Malenica – oružar, Filip Markanjević – bibliotekar, Vlado Božić - urednik časopisa, Dalibor Kušić – informatičar i Hrvoje Grgić – arhivar foto i videoteke. Izvršni odbor održao je 6 sastanaka.

Odsjek je postao bogatiji za jednog speleologa, jer je Tomislav Kurečić 30. siječnja

položio ispit po programu Komisije za speleologiju HPS-a, dok je Vlado Božić bio jedan od ispitivača. Domaćin ispita bila je Speleološka udruga “Kraševski zvirni” iz Ivanca.

Nažalost, preminuo je Vjenceslav Jurić, jedan od osnivača Speleološke sekcije PD Željezničar 1950.

Rezime speleoloških aktivnosti u 2016.

Ukupno su posjećena i istraživana 82 objekata, a mnogi od njih (npr. Muda labudova, Veternica, Cerovačke špilje ili Sovina oaza) posjećeni su više puta pa je 118 ukupan broj posjeta i istraživanja. Od 82 objekta njih 50 posjećeno je radi popunjavanja i provjere arhivskih podataka, dok su istraživanja provedena u 16 objekata.

Logori na Crnopcu

Od 18. do 26. lipnja održan je prvi, a od 30. srpnja do 7. kolovoza drugi dio logora. U lipnju je 20 sudionika iz SOŽ-a i SOV-a nastavilo istraživanje i topografsko snimanje jame *Muda labudova*. Najznačajniji rezultat je otkriće vrlo prostranog horizontalnog kanala na dubini od oko 270 m koji je nazvan *Plodni kanal*. Duljina snimljenog kanala je oko 200 m, a u južnom dijelu nastavlja se 100-metarskom vertikalom *Pakao*. Nadmorska visina *Plodnog kanala* gotovo u metar odgovara nadmorskoj visini kanala *Novi val* u obližnjem sustavu Kita Gačešina – Draženova puhaljka (KG-DP). Nakon prvog dijela ekspedicije i dodatne istraživačke akcije prije drugog logora, ustanovljeno je da je udaljenost potencijalnog spoja jame *Muda labudova* i jamskog sustava *KG-DP* svega oko 60 m. Uz *Muda labudova* istraženo je 16 speleoloških objekata, od čega je njih 13 topografski snimljeno.

Vlado Božić

Tomislav Kurečić postao speleolog (značka br. 231)

Speleoronilac u špilji Miljacka I

Sredinom godine “otvoren” je nov perspektivan teren za rekognosciranje. Istraživanjem u jami Sovina oaza napredovalo se do dubine od oko 290 m te je daljnja perspektiva neupitna.

Dovršen je nacrt Jame pod Malom Visočicom na srednjem Velebitu čije je istraživanje provedeno 2014. i 2015. godine.

Speleoronjenje

Aktivni speleoronionci u SOŽ-u su Petra Kovač Konrad i Branko Jalžić. U siječnju su ronili u izvoru Ričine gdje su topografski snimili 250 m potopljenih kanala. U ožujku su sudjelovali u biospeleološkim istraživanjima u Meksiku u suradnji s Biološkim odjelom Sveučilišta u Mexico Cityju, kada je ronjeno u tri sustava: Sac Actun, Jailhouse i Zapote. U organizaciji udruge ADIPA sudjelovali su u istraživanju nekoliko korčulanskih objekata: Jama u uvali Blato i Jama iznad uvale Vrbovica (topografski snimljene) i Jame u uvali Stratičnica (ronjeno do dubine od 40 m). U srpnju su istraživali špilje Miljacka I i V u kojima je otkriven potopljeni spoj kanala, istraženo je ukupno 818 m kanala, koji su fotografski dokumentirani, a obavljena su i geomorfološka i

speleološka opažanja te je inventarizirana fauna (uočena čovječja ribica u daljnim dijelovima sustava). U kolovozu su ronili u izvoru rijeke Jadro u kojoj je topografski snimljeno 80 m. U rujnu su istraživali u Markovom ponoru u kojem je topografski snimljeno 300 m potopljenih i 350 m suhih dijelova. U listopadu su zaronili do 100 m u izvoru Cetine, dok su u prosincu zaronili do 100 m dubine u Zagorskoj peći.

Međutim, naši su ronionci ronili za potrebe projekata koje su vodile udruge ADIPA i HYLPA pa SOŽ nije dobio nikakvu dokumentaciju tih ronjenja, tj. ni zapisnike, ni nacрте niti fotografije – opaska glavnog urednika.

Projekti

Inicijativa “Čisto podzemlje” imala je niz aktivnosti, a također i projekt SPARC, odnosno “Centar izvrsnosti Cerovačke špilje” radi kojeg je organizirano studijsko putovanje po lijepo uređenim špiljama i muzejima u susjednim zemljama.

Arhiva

Pločicama je obilježeno 13 novoistraženih objekata. Obilaskom su ažurirane koordinate

Obilježavanje špilja pločicama

sedamdesetak objekata iz arhive, fotografirani su ulazi, a na 45 objekata je postavljena pločica. U arhivi se nalaze podaci o 2339 objekata. U odnosu na 2015. godinu, nekoliko objekata je uklonjeno iz arhive jer je uočeno da su u dugoj povijesti Odsjeka pojedini objekti istraženi i uneseni u arhivu više puta, pod različitim brojevima, a često i pod različitim imenima. SOŽ je sudjelovao u unosu objekata u Katastar speleoloških objekata RH sa 110 predanih objekata.

Muzej

Rebeka Knajs je započela uređenje i obnovu muzeja i muzejskih eksponata Odsjeka. U srpnju je započeo posao inventarizacije naše zbirke radi moguće registracije zbirke, čime bi naša građa postala javno dostupna. Knjiga trenutno broji 521 cjelovit predmet, uz dodatak povijesne dokumentacije. Obavljeno je popisivanje i mjerenje svih predmeta, dodjeljivanje broja kao i fotografiranje većine predmeta.

Od 3. do 20. studenoga postavljena je izložba "Putovanje kroz povijest speleologije" u Gradskom muzeju Karlovac s predmetima iz

Plakat za izložbu u Karlovcu

fundusa Odsjeka, kao dio Karlovačkih dana speleologije organiziranih povodom proslave 20. godišnjice Speleološkog društva Karlovac.

Nagrade

Na međunarodnom speleološkom kongresu "City of Villacarrillo EspeleoMeeting" u Španjolskoj, fotografija *Proteusa anguinusa* iz Ponora Rupečice u Oguinskom Zagorju naše članice Petre Kovač Konrad, uvrštena je među tri najbolje fotografije.

Nagrada Petri Kovač Konrad za fotografiju

Bruno Puharić u Muzeju grada Novalje kroz koji se ulazi u Talijanovu bužu

Naš član Bruno Puharić dobio je od Općine Kolan (Pag) nagradu za životno djelo u području promicanja speleologije otoka Paga.

Za projekt Čisto podzemlje dobio je Zagrebački speleološki savez, kao nositelj projekta, nagradu Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

Nagrada Ministarstva zaštite okoliša Zagrebačkom speleološkom savezu

HGSS

U članstvu HGSS Stanice Zagreb trenutno je 12 članova SO-a HPD Željezničar. Članovi Odsjeka sudjelovali su u akcijama spašavanja iz jame Klementine 21 na srednjem Velebitu te u brojnim potražnim akcijama i akcijama spašavanja unesrećenih osoba, na tečajevima ljetnih i zimskih tehnika spašavanja za pripravnike HGSS-a te, kao demonstratori – kandidati za instruktore, na vježbama prve pomoći, staničnim vježbama zimskih, ljetnih i speleoloških tehnika spašavanja, vježbi speleoronjenja, vježbi korištenja sonara za pretragu pod vodom, vježbi spašavanja sa skijaške žičare te vježbi evakuacije iz zgrada. Sudjelovali su također i na tečaju digitalne kartografije i na međunarodnoj konferenciji ICAR-a u Bugarskoj. Tri člana SOŽ-a članovi su Izvršnog odbora Stanice Zagreb, jedan član je u Izvršnom odboru HGSS-a, 4 su u timu za vođenje potraga, 4 u timu za digitalnu kartografiju, 2 u Speleoronilačkom timu za spašavanje Komisije za speleospašavanje HGSS-a, a svi su članovi tima za speleospašavanje Komisije za speleospašavanje HGSS-a.

Školovanje

Od 7. ožujka do 21. travnja održana je speleološka škola na kojoj je sudjelovao 9 polaznika. Voditelji škole su bili Josip Dadić i Matea Talaja. Tijekom 6 terena školarci su upoznati sa speleološkim istraživanjem, a najznačajniji rezultat škole je 8 novo istraženih objekata i 6 digitaliziranih nacрта.

Anita Trojanović sudjelovala je na Seminaru o opremanju speleoloških objekata u Omišu od

Vježba pružanja prve pomoći u prostorijama odsjeka

Bespućem Crnopca školarci nalaze put do novih jama i špilja

13.-15. svibnja u organizaciji Speleološkog odsjeka Imber i Komisije za speleologiju, a Tomislav Kurečić i Vlado Božić sudjelovali su na Seminaru o organizaciji rada KS HPS i njenih članica 31. siječnja na Ravnoj gori.

Anita Trojanović i Robert Pavlović sudjelovali su 12. studenog u Samoboru na Radionici obrade speleološkog nacrtu programom *Inkscape*.

Radionicu je organizirao Speleološki klub Samobor a vodio je Nenad Šuica.

Članovi SO-a sudjelovali su na Speleološkom film festivalu u Karlovcu u rujnu u organizaciji udruge Osmica. Vedran Jalžić je sudjelovao s filmom *Jama u Predolcu*, a Matea Talaja s filmom *Čisto podzemlje*.

Članovi su sudjelovali s predavanjima na raznim planinarskim i speleološkim školama. Marko Budić održao je predavanje u HPD-u Željezničar “Članovi HPD Željezničara u HGSS-u i spašavanje speleologa u Njemačkoj 2014.”; Vlado Božić održao je predavanja “Povijest speleologije” u Speleološkom klubu Ozren Lukić i Udruzi Osmica. Također je održao predavanje s naslovom “Speleologija” u PD-u Pinklec, HPD-u Željezničar i HPD-u Zagreb Matica. Petra Kovač Konrad održala je predavanje na temu “Speleoronjenje” u Speleološkom klubu Ozren Lukić. Ruđer Novak održao je desetak predavanja na temu inicijative Čisto podzemlje u raznim planinarskim i drugim organizacijama.

Vlado Božić

Bilježnje stanja intermitentnog vrele u Siničić špilji

Gostujuće predavanje u ožujku je održao Donat Petricioli, dipl. ing. biol., na temu “Životne zajednice morem preplavljenog krša Hrvatske”.

Vlado Božić sudjelovao je u svibnju 2016. na međunarodnom znanstveno-stručnom skupu “Čovjek i krš” u Blagaju (BiH) i u listopadu u Senju na znanstveno-stručnom skupu “Podgorje”.

U rujnu su na Jarunu održani Dani tehničke kulture na kojima smo sudjelovali kao dio Zagrebačkog speleološkog saveza (ZSS).

U srpnju je SOŽ u sklopu ZSS-a sudjelovao na 17. ljetnoj školi tehničkih vještina Novi Vinodolski (vodio je Hrvoje Grgić), gdje je 38 polaznika bilo upoznato s nastankom prirodnih šupljina u podzemlju kao i važnošću njihova očuvanja.

Nakon više godina bili smo 27. listopada ponovno gosti Dječjeg doma I. G. Kovačić, podružnice Dječjeg doma Zagreb, s edukativnim speleoizletom u špilju Lokvarku, koji je vodio Hrvoje Grgić.

U prostorijama SO-a održane su praktične vježbe prve pomoći, a vježbe samospašavanja na tunelu u Remetama.

U studenom je konačno tiskan časopis Speleolog, god. 63., za 2015. godinu, a usto je Vlado Božić izdao speleološke priručnike: *Povijest proširivanja uskih prolaza u špiljama i jamama* i *Razvoj rasvjete za speleološke potrebe*.

Skup speleologa Hrvatske

Skup speleologa Hrvatske održan je u Karlovcu od 18. do 20. 11. kao dio manifestacije Dani speleologije u Karlovcu 2016. koja se održavala od 22. 10. – 25. 11. Prisustvovalo je više članova Odsjeka, a predavanja su održali Ruđer Novak (*Speleološki aktivizam*), Vlado Božić (*60 godina Komisije za speleologiju HPS-a*) te Nikola Hanžek i Ivan Vidović (*Jama Muda labudova – Speleološka istraživanja SO HPD Željezničar na Crnopcu 2016. g.*).

Speleološke posjete i ostale aktivnosti

Naši članovi posjetili su špilju Lamprechtsofen u blizini Salzburga. Ljepota horizontalnog dijela Lamprechtsofena je u tome što su kanali opremljeni tako da maksimalno olakšaju prolazak speleologa u dublje dijelove, a to pretvara tehnički zahtjevnu rutu u neku vrstu adrenalinskog

Tomislav Uzun

“Žičarom” preko dubokih provalija u špilji Lamprechtsofen u Austriji

speleo-parka. Oprema se sastoji većinom od fiksnih ljestava, ali ima i drugih, vrlo domišljatih elemenata, poput razapetih čeličnih sajli, fiksnih klinova i hvatišta te splavi u niskom potopljenom kanalu. Usto su posjetili i rudnik Hallein i vozili se rudničkim vlakom te se spuštali rudničkim

Tomislav Uzun

Vožnja rudničkim vlakom u rudniku soli Hallein u Austriji

Natjecatelji speleo-trekinga na kontrolnoj točki br. 10 u špilji Samograd

toboganima. Sudjelovalo je 8 članova a vodio je Milivoj Uroić.

Naš član Lovro Stipaničić posjetio je Špilju Punkvu u Češkoj i poznati ponor Macochu (dubok 138,7 metara). Turistički dijelovi špilja

opremljeni su raznim atrakcijama poput broda koji plovi preko tri jezera.

Neobično iskustvo bicikliranja u podzemlju iskusio je Robert Pavlović, koji je posjetio Rudnik Pecu u Sloveniji. Rudnik je moguće doživjeti kroz vožnju biciklom u trajanju od sat vremena. Staza kroz rudnik je horizontalan servisni rov dugačak oko 5 km.

U Pećinskom parku Grabovači održano je 23. srpnja jedinstveno događanje u Hrvatskoj – speleo trekking pod nazivom “Lika Cave Trek 2016”. U obilasku kontrolnih točki bilo je potrebno ući u četiri špilje. Kao natjecatelji sudjelovali su naši članovi Josip Pavlek, Svjetlan Hudec te Ante i Tamara Sušić, a kao promatrači Milivoj Uroić i Vlado Božić.

Naši članovi Kristijan Hmura i Matea Talaja u kolovozu su posjetili Durmitor (Crna Gora) i Ledenu peć s ledenim ukrasima koji dosežu i do 5 m visine.

Umjetno podzemlje

Posjećena su i topografski snimana napuštena vojna skloništa - Veliko i Malo sklonište pokraj Markuševca, u kojima su opaženi šišmiši. U uvali Tatinji na Braču topografski je snimljen Mali tunel s vodom, u kojem je i ronjeno, a posječeni su podzemni objekti Telefonska centrala i Atomsko sklonište. Posjećen je i topografski

Ledena peć na Durmitoru

Vlado Božić

Rafting na Kupi - veselje za sve

snimljen odvodni tunel jezera Blata u Plaškom, koji nakon 150 m završava prirodnom dvoranom, s potencijalom za daljnje napredovanje. Također je dva puta posjećen bivši aerodrom Željave.

Dio članova je u ožujku i prosincu skijao u Francuskoj. Naši su članovi tijekom godine obišli razne planinarske putove regije, odlazili na turna skijanja te iskušali rafting na Kupi.

Tajnica
Matea Talaja

Vlado Božić

Dio Željezničara na skijalištu Les 2 Alpes u Francuskoj